

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/308/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611209806
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5611209806.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejštríka, v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176 proti odporcovi I. G., nar. X. XX. XXXX, bytom A. U., T. XXX/XX, toho času na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníkom Mestom Liptovský Hrádok, v konaní o zaplatenie 806,69 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši, č.k. 4C/55/2012-46 zo dňa 23. 5. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov prvostupňového konania **p o t v r d z u j e .**

V ostatnej časti, odvolaním účastníkov nenapadnutej, ponecháva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi zaplatiť v prospech navrhovateľa 656,85 eur s 0,024 % denným úrokom z omeškania zo sumy 656,85 eur od 26.8.2009 do zaplatenia, vo zvyšnej časti žalobu zamietol, priznal navrhovateľovi na trovách konania 30,24 eur, ktoré uložil odporcovi zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní považoval za preukázané, že účastníci uzatvorili úverovú zmluvu 21.12.2007. Podanou žalobou sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 806,69 eur s tým, že odporca neuhrádzal splátky úveru riadne a včas. Navrhovateľ si uplatnil zmluvnú pokutu spolu vo výške 15,71 eur a pokutu 134,13 eur za predčasnú splatnosť úveru, tak ako vyplýva zo splátkového kalendára (č.l. 7 spisu). Okresný súd zastal názor, že zmluvná pokuta medzi účastníkmi konania nebola dojednaná platne, pretože podmienkou jej platnosti je písomná forma. Pokiaľ sa navrhovateľ odvoláva na úverové zmluvné podmienky, tieto majú slúžiť k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického alebo vysvetľujúceho charakteru. Nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v neprehľadnej, zložito formulovanej, malými písmenami písanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa dojednanie, ktoré sú pre neho nevýhodné a u ktorých je predpoklad, že jeho pozornosti uniknú. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal zaplatenia pokuty za predčasnú splatnosť úveru vo výške 134,13 eur, jedná sa o bližšie neidentifikovateľnú pokutu, keď podľa splátkového kalendára navrhovateľ odporcovi vyúčtoval aj zmluvné pokuty I. a zmluvné pokuty II.. Žaloba musí pritom obsahovať opis rozhodujúcich skutočností, ktoré musia byť uvedené tak, aby bolo zrejmé, na akom základe si navrhovateľ uplatňuje svoje práva, aby bolo možné preskúmať dôvodnosť ním uplatneného nároku. Z podanej žaloby tieto skutočnosti nevyplývajú, nie je zrejmé, o aký nárok sa jedná, akým spôsobom bol vyčíslený. Z ust. § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia

úverovej zmluvy od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úroky alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Z úverových zmluvných podmienok mal súd za preukázané, že súčasťou jednotlivých splátok úveru je aj príslušná časť úverovej istiny, úroky, poplatky za vedenie účtu, pričom zároveň súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania vo výške 0,024 % denne, čo predstavuje 8,76 % ročne. Takto vyčíslené úroky je možné považovať za súlad s ust. § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom do 30.6.2010. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa

§ 142 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu účastníkov v spore.

Navrhovateľ v zákonnej lehote podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, a to čo do výroku, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol. Zastával názor, že okresný súd v tejto časti dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že dojednanie o zmluvnej pokute nie je skrytým dojednaním z dôvodu jeho nevýhodnosti pre spotrebiteľa. Jej dojednanie v úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, je platným a rovnocenným dojednaním s ostatnými zmluvnými dojednaniami a ako také majú rovnakú právnu moc a váhu, ako majú dojednania uvedené na prvej strane úverovej zmluvy. Dojednanie zmluvnej pokuty v úverových zmluvných podmienkach bolo urobené písomne, formou ktorú predpokladá zákon, preto je v celom rozsahu dôvodné. V tejto súvislosti poukazoval i na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 23.7.2008 sp. zn. 26Cdo/2317/2006, podľa ktorého súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané. Uviedol, že vyúčtoval odporcovi zmluvnú pokutu vo výške 15,71 eur v súlade s ustanoveniami Hlavy 15 § 3 úverových zmluvných podmienok, 8 % z dlžnej sumy za nesplatenú 13. splátku, za nezaplatenú časť 15. splátky, 16., 17. splátky a za nezaplatenú 18. splátku. Ďalej požadoval zmluvnú pokutu 134,13 eur ako pokutu za predčasnú splatnosť úveru, ktorá vznikla z dôvodu, že odporca nesplácal úver v pravidelných mesačných splátkach a celý dlh sa stal zročným. Pokutu predčasného splatenia úveru nie je možné považovať za sankciu, za pokutu v pravom slova zmysle, resp. v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o zmluvných pokutách, pretože ide o vyčíslenie úroku po zosplatnení, ktorý by bol pri riadnom splácaní započítaný v mesačných splátkach. Poukazoval, že úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom. Splnením hlavného záväzku alebo iným zo spôsobov jeho zániku zaniká a končí aj akcesorický záväzkový vzťah; pretrváva povinnosť zaplatiť už dospelé úroky (t.j. úroky vyúčtované spolu s istinou v deň zosplatnenia). V nadväznosti na uvedené žiadal, aby krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a jeho odvolaniu vyhovel.

Opatrovník odporcu žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako správny, podľa § 219 O.s.p. v napadnutej časti potvrdil. V ostatnej časti, ktorá odvolaním účastníkov napadnutá nebola, ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Krajský súd súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania preskúmal rozsudok okresného súdu iba v odvolaní napadnutej časti. Dospel k záveru, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil i správny právny záver. Svoje rozhodnutie napokon dostatočne vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v konaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

So vstupom do Európskej únie prijala Slovenská republika záväzky náležite transponovať Smernice EÚ v aplikačnej praxi a naplňovať ciele týchto smerníc.

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Súdny dvor v rozsudku Oceano Grupo Editorial SAC 240/98 až C344/98 konštatuje, že nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky, ukladá súdom v štátoch, v ktorých nie je povinné zastúpenie advokátom, aj bez návrhu prihliadať na neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienka obstojí ako celok.

Odvolačný súd nijako nepopiera význam zmluvnej pokuty, ani jej dojednanie, len považuje za potrebné dbať aj na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty ako inštitútu súkromného práva zvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. Navrhovateľ ponúka odporcovi svoje služby ako spotrebiteľovi prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ nemôže zmluvné podmienky ovplyvniť, čo platí aj pre dojednanie o zmluvnej pokute.

V predmetnej veci je potrebné prisvedčiť okresnému súdu v tom, že ujednania o zmluvnej pokute sú neprehľadné, písané veľmi malým písmom, sú zapracované do úverových zmluvných podmienok navrhovateľa bez toho, aby boli odlišené od ostatného obsahu, určitým spôsobom zvýraznené tak, aby aspoň formou písaného textu mohli navodiť dojem, že spotrebiteľ pri oboznamovaní sa s jednotlivými úverovými podmienkami mal možnosť ustanovenia o zmluvnej pokute v drobne písanom texte úverových podmienok nájsť, oboznámiť sa s nimi a zväziť vhodnosť vstúpenia do zmluvného vzťahu za vopred naformulovaných podmienok dodávateľom.

I krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k dojednaniu zmluvnej pokuty účastníkmi zmluvného vzťahu tak, ako to vyplýva z ust. § 544 a nasl. OZ. Tým, že ustanovenia o zmluvnej pokute neboli zapracované priamo v texte zmluvy, ale v úverových zmluvných podmienkach, ktoré spotrebiteľom ako druhou zmluvnou stranou neboli ani podpísané, nemohlo vzniknúť ani zdanie, že sa s ustanoveniami o zmluvnej pokute oboznámil a že na týchto sa spoločne s navrhovateľom dohodol, resp. že boli účastníkmi individuálne dojednané (§ 544 ods. 1 a nasl. OZ). Písomná forma právneho úkonu predpokladá existenciu dvoch náležitostí písomnosti a podpisu. I keď žiadny právny predpis nestanovil, kde má byť podpis na listine zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený, nie je možné princíp, že text písaný pod podpisom reprezentuje relevantný prejav vôle osoby, ktorá sa podpísala, aplikovať i na daný prípad. Nárok navrhovateľa je totiž uplatnený z typickej typovej formulárovej zmluvy, do obsahu ktorej spotrebiteľ nemal vôbec možnosť zasiahnuť a jej obsah individuálne ovplyvniť.

Uvedené je potrebné vziať do úvahy i na nárok navrhovateľa požadovaný vo výške 134,13 eur, ktorý špecifikoval ako pokutu za predčasnú splatnosť úveru, vzniknutú z dôvodu, že odporca nesplácal úver v pravidelných mesačných splátkach a celý dlh sa stal zročným. Pokiaľ i v podanom odvolaní navrhovateľ namietal, že v tomto prípade sa nejedná o zmluvnú pokutu v pravom slova zmysle (§ 544 ods. 1 nasl. OZ), sám v zmluvných podmienkach Hlava 7 § 6 uviedol, že sa o zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, na ktorý by pri riadnom splácaní úveru navrhovateľovi vznikol nárok, jedná. V tejto súvislosti je potrebné poukázať i na neurčitosť dojednania, keď z neho nemožno vyvodíť spôsob výpočtu výšky požadovanej sankcie. Pokiaľ i navrhovateľ túto špecifikoval ako úrok, na ktorý by mu pri riadnom splácaní úveru vznikol nárok, nie je ani z obsahu zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi zrejmé, o aký iný úrok, než stanovený v konečnej výške úveru 42 264,- Sk, sa jedná, keď v danej sume sú zahrnuté mimo úverovej istiny i úroky a poplatky za vedenie úverového účtu, prípadne úhrada za poistenie, ktoré bol klient podľa úverovej zmluvy a týchto úverových podmienok povinný platiť.

V nadväznosti na uvedené bolo potom potrebné ustanovenia zmluvných podmienok, z ktorých tento nárok navrhovateľ v konaní odvodzuje, v kontexte celej úverovej zmluvy považovať za neurčitý a nezrozumiteľný, nakoľko ani súdu nie je a nemohol byť jasný výpočet, resp. spôsob výpočtu poplatku,

ktorý by mal dlžník zaplatiť pri predčasnom ukončení zmluvy, resp. pri zosplatnení celého úveru. Takto vymedzená zmluvná pokuta, resp. poplatok je dostatočne neurčitá, nekonkrétna, a teda i podľa ust. § 37 ods. 3 OZ neplatná.

V nadväznosti na uvedené potom krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako správny potvrdil.

V ostatnej časti, ktorá odvolaním účastníkov napadnutá nebola, ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Odporcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko z obsahu spisu nezistil, že by odporcovi účelne vynaložené výdavky vznikli a tieto si napokon návrhom neuplatnil, ani nevyčísli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e** .